

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 105

van **CARMEN RYHEUL**

datum: 8 november 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Ventilus - Permanent monitoringsysteem

De Vlaamse overheid ontwikkelt momenteel een eigen monitoringsysteem om de blootstelling aan magnetische velden op te volgen. Die belofte staat beschreven in het 'Afsprakenkader voor netbeheerders' (VR 2023 3103 DOC.0327/2BIS). Dat systeem zou bestaan uit sensoren die zowel rond 100 μ T, als rond 0,4 μ T kunnen meten, en zullen het magnetisch veld meten in microtesla (μ T). Die resultaten zullen worden gepubliceerd op de website van het Departement Omgeving. Bijkomend zal de netbeheerder op regelmatige basis de belastingcijfers van de hoogspanningsverbindingen aan het Departement Omgeving bezorgen.

In haar antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 762 van 17 mei 2023 stelde de Vlaamse minister van Omgeving bovendien expliciet dat het permanent monitoringnetwerk een noodzakelijk onderdeel van het VentilUSDossier vormt, alsook dat over de voortgang van de ontwikkeling van dat monitoringnetwerk een laatste keer aan de Vlaamse Regering gerapporteerd werd op 16 december 2022. De uitrol ervan zou gebeuren na afloop van het proefproject.

Naar aanleiding van de beslissing van de Vlaamse Regering van 9 september 2022 werden op het moment van voormeld antwoord een aantal prototypes van de ontwikkelde sensoren gebouwd. In het proefproject zouden een aantal van die sensoren geplaatst worden bij al bestaande hoogspanningsverbindingen met als doel de ontwikkelde sensoren te testen en de technologie verder te verfijnen. De meetlocaties voor het proefproject waren op het moment van de vraagstelling nog niet exact bepaald.

Vandaag is er nog steeds geen duidelijkheid over het meetprotocol, en evenmin over hoe de resultaten ervan raadpleegbaar zullen zijn.

1. Werd de voortgang van de ontwikkeling van het monitoringnetwerk sinds 16 december 2022 nog gerapporteerd aan de Vlaamse Regering? Zo ja, wanneer was dat en wat zijn de bevindingen? Zo niet, waarom niet?
2. Kan de minister een update geven over het proefproject? Wanneer zal het afgelopen zijn en wanneer kan een evaluatie volgen? Zijn de meetlocaties ervan ondertussen bepaald? Zo niet, waarom niet? Zo ja, waar bevinden die meetlocaties zich?
3. Is er meer duidelijkheid over de publicatiefrequentie van de meetresultaten? Komt er met andere woorden zoals beloofd een realtime monitoringsysteem zodat de omwonenden dat online kunnen volgen (zie punt 3.4 en 3.6 van de maatregelen van de Vlaamse Regering in de beslissing van 31 maart 2023)?

4. Hoe ver staat de minister wat betreft het convenant met de netbeheerder met betrekking tot de maatregelen bij overschrijding van de 0,4 μT ? Hoe bindend is dat convenant; welke rechtsgevolgen vloeien eruit voort voor respectievelijk de Vlaamse overheid, de netbeheerder, en belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen? Wat zal er effectief gebeuren als blijkt dat die bewuste 0,5 μT overschreden wordt eens Ventilus er is of bij een bestaande lijn nu er een bindend afsprakenkader werd beloofd?
5. Wat is de stand van zaken in de uitrol van het monitoringsysteem? Wanneer zal het monitoringnetwerk effectief uitgerold worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 105 van 8 november 2023

van **CARMEN RYHEUL**

1. Op de Vlaamse Regering van 7 juli 2023 werd het bindend afsprakenkader van de Vlaamse overheid en het convenant tussen de netbeheerders en Vlaamse Regering over maatregelen bij hoogspanningsverbindingen goedgekeurd. Op diezelfde Vlaamse Regering werd ook het besluit over het oprichten van een monitoringsnetwerk voor het meten van de blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningsverbindingen een eerste keer goedgekeurd. Beide documenten geven aan hoe het monitoringsnetwerk in de praktijk zal gebracht worden.
2. In het proefproject wordt momenteel ingezet op lange termijn testen en optimaliseren van de hardware, software en data-overdracht van de sensoren. Die lange termijn testen worden uitgevoerd in de omgeving van een aantal bestaande hoogspanningsverbindingen zoals het traject Van Maerlandt–Horta (380 kV-verbinding). Doel van de lange termijn testen is het wetenschappelijk valideren en waar nodig optimaliseren van het softwaresysteem en/of de sensoren. Volgens de planning kan een eerste rapportering van voorlopige resultaten van het proefproject na een periode van 6 maanden testen gebeuren. De geïntegreerde rapportering (zowel acute als chronische waarden) kan pas gebeuren wanneer het piloot monitoringsysteem met de testsensoren volledig wetenschappelijk gevalideerd is. Deze validatie gebeurt in nauwe samenwerking met IMEC.
3. De *real time* publicatie van de meetresultaten maakt onderdeel uit van de testen die momenteel worden uitgevoerd binnen het proefproject.
4. Het convenant met Elia werd reeds ondertekend en is publiek beschikbaar op de website van het Departement Omgeving. Doel van het convenant is om de langdurige blootstelling aan meer dan 0,4 µT zoveel als mogelijk te vermijden. Deze aanpak is vastgelegd in het afsprakenkader en is gebaseerd op het voorzorgsprincipe in lijn met de aanbevelingen van de klankbordgroep van gezondheidsexperten, opgericht in het kader van het GRUP Ventilus. Bij het niet-naleven van de bepalingen uit het convenant zijn er boeteclausules van toepassing.
5. Het proefproject is momenteel lopende. De uitrol van het monitoringsnetwerk is gepland na afloop van het proefproject. In het voorjaar van 2024 verwachten we de eerste resultaten.